

TENKRÁT V ROCE '89

ANOTACE:

V rámci aktivity žáci uvedou podoby každodenního života občanů v době normalizace. Ilustrováním historických událostí v roce 1989 si uvědomí, že rok 1989 nebyl pouze 17. listopad.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace

OV: společenskovědní vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ), VMEGS, MV

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: 13+

CÍLE:

Žáci:

- odvodí logický závěr z předkládaného materiálu;
- vlastními slovy formulují hlavní myšlenky předkládaného materiálu;
- vyvodí příčiny, následky a souvislosti historické události.

DĚLKA: 45 min.

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST 1** rozstříhaný na jednotlivá témata
- **PRACOVNÍ LIST 2** rozstříhaný na jednotlivé historické události
- papír a fixa pro každou dvojici
- tabule nebo flipchart

POSTUP:

1. Rozdělíme žáky do dvojic a rozdáme jim jedno z témat uvedených na **PRACOVNÍM LISTĚ 1**. Vyzveme žáky, aby se na „svá“ témata během sledování filmu soustředili.

Poznámka: Dvojice můžeme sestavit i tak, že nastříhaná témata necháme žáky losovat – ti, kteří si vylosují stejné téma, vytvoří dvojici.

2. Následuje **projekce filmu**.

3. Po zhlédnutí filmu žáci ve dvojicích diskutují nad tématem, své poznatky shrnou do jedné věty, kterou napíší na volný papír.

4. Vyznačíme časovou osu (dle možností na tabuli, příp. na podlaze) znázorňující rok 1989. Požádáme žáky,

aby přiložili své výpovědi do horní části této osy a zrekapitulovali tak film, život v normalizaci. Ti, kteří příkládají, zároveň odpovídají na případné dotazy ostatních.

5. Poté dvojicím rozdáme vždy jednu událost roku 1989, viz **PRACOVNÍ LIST 2**. Úkolem žáků je přiložit tyto historické události do spodní části časové osy a vysvětlit jejich význam. Výpovědi žáků dle potřeby doplníme.

REFLEXE:

Probíhá formou diskuse. Soustředíme se na skutečnost, že rok 1989 nebyl pouze 17. listopad, ale mnoho dalších událostí, jak vyplývá z vytvořené osy.

POZNÁMKA:

Počtem témat můžeme určit i počet skupin ve třídě a také počet jejích členů. Podle věku a schopností žáků konkretizujeme zadání z pracovního listu 1 a doplňujeme informace z pracovního listu 2.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Před projekcí jsem žákům rozdala témata dle předem rozmyšleného klíče. Vždy je dobré vytvořit skupinky, které jsou práce schopné. Aktivitu není potřeba jakkoli upravovat, v podstatě kopíruje průběh filmu, jen žáky nutí, aby si jednotlivé události dávali do souvislostí. Je dobré jim zdůraznit, že v rámci definice jednotlivých jevů nesmí v první části aktivity říkat slova, která měli napsaná na kartičce. Tyto události zatím zprostředkovávají jen opisem. Druhá část aktivity, přiřazování, je následně díky tomu o něco zábavnější.

Cílem aktivity je žáky provést rokem 1989 tak, aby chápali, že nešlo jen o „zvonění klíčů“, což se daří. V rámci závěrečné reflexe žáci propojovali jednotlivé události a chápali kauzalitu jednotlivých jevů.

Pronikat hlouběji do historických dějů, které jsou většinou podávány pomocí metody zkratky, tedy zkráceně, je velmi důležité proto, aby si žáci uvědomovali, že procesy vedoucí ke změně nejsou otázkou jednoho dne, jedné demonstrace, jedné petice, ale že je za tím vždy poměrně mnoho úsilí a práce.

Tereza Vodičková, SSOŠ a SOU BEAN, s. r. o., Praha

NEDOSTATKY V ZÁSOBOVÁNÍ	VÝUKA VE ŠKOLE
CESTOVÁNÍ DO ZAHRANIČÍ	NĚKOLIK VĚT
DOTAZNÍK PŘI NÁSTUPU DO PRÁCE	VÝPOVĚĚ ZRANĚNÉHO STUDENTA
PROJEVY PREZIDENTŮ	MÉDIA JAKO ZDROJE INFORMACÍ
PALACHŮV TÝDEN	PŘESTAVBA
OSLAVY 1. MÁJE	SVATOŘEČENÍ ANEŽKY ČESKÉ

PALACHŮV TÝDEN

NĚKOLIK VĚT

21. SRPEN 1989

SVATOŘEČENÍ ANEŽKY ČESKÉ

17. LISTOPAD 1989

ŠÍŘENÍ REVOLUCE

VZNIK OBČANSKÉHO FÓRA

DEMISE VLÁDY

GENERÁLNÍ STÁVKA

VÁCLAV HAVEL PREZIDENTEM